

Transitie Jeugdzorg Bijeenkomst raadsleden ROM-gemeenten 29 november 2011

Sjoerd Potters,
wethouder Waalwijk

- **Samenhang met andere transitie dossiers** (WMO, WWNV)
- **Zorg: Naadloze overgang borgen:** rollen van provincie, gemeenten en veld
- **Wens:** Wat kan **transitie** opleveren voor invloed van burgers en cliënten
- **Uitdagingen en kansen**
- **Vragen** die wij nog hebben

Transitie Jeugdzorg door Ton Horn

WAT KOMT ER ALLEMAAL OP ONS AF?

Jeugdzorg

De jeugdzorg bestaat uit allerlei zorg- en hulpverleningsinstanties die met elkaar samenwerken, onder de verantwoordelijkheid van diverse overheden. In de praktijk leidt dit tot versnippering. Hierdoor schiet de jeugdzorg soms tekort. De samenwerking tussen deze instanties kan beter. Het kabinet wil vanaf 2014 de ondersteuning en zorg voor de jeugd onderbrengen bij de gemeenten.

Wet werken naar vermogen (WWNV)

Om te stimuleren dat zo veel mogelijk mensen door werk in hun eigen onderhoud voorzien, is een nieuwe wet ontworpen: de Wet werken naar vermogen (WWNV). Voor wie (gedeeltelijk) kan werken, geldt per 1 januari 2013 de WWNV in plaats van de Wet investeren in jongeren (WIJ), de Wet Sociale werkvoorziening (WSW) of de Werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wet Wajong). De WWNV is nog in voorbereiding.

Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)

Iedereen kan door ziekte of een handicap afhankelijk worden van langdurige zorg en ondersteuning.

Voor die zorg, thuis of in een zorginstelling, hebben alle Nederlanders automatisch een verzekering: de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). De AWBZ dekt medische kosten die niet onder de zorgverzekering vallen en die door bijna niemand op te brengen zijn.

Het kabinet wil een aantal wijzigingen in de AWBZ aanbrengen. Zo wordt de [toegang tot de AWBZ voor zwakbegaafden](#) (met een IQ tussen 70 en 85) beperkt. Ook worden de voorwaarden van het [persoonsgebonden budget](#) gewijzigd.

Jeugdzorg

Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)

De jeugdzorg bestaat uit allerlei zorg- en hulpverleningsinstanties die met elkaar samenwerken, onder de verantwoordelijkheid van diverse overheden. In de praktijk leidt dit tot versnippering. Hierdoor schiet de jeugdzorg soms tekort. De samenwerking tussen deze instanties kan beter. Het kabinet wil vanaf 2014 de ondersteuning en zorg voor de jeugd onderbrengen bij de gemeenten.

Om te stimuleren dat zo veel mogelijk mensen door werk in hun eigen onderhoud voorzien, is een nieuwe wet ontworpen: de Wet werken naar vermogen (WWNV). Voor wie (gedeeltelijk) kan werken, geldt per 1 januari 2013 de WWNV in plaats van de Wet investeren in jongeren (WIJ), de Wet Sociale werkvoorziening (WSW) of de Werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wet Wajong). De WWNV is nog in voorbereiding.

Iedereen kan door ziekte of een handicap afhankelijk worden van langdurige zorg en ondersteuning. Voor die zorg, thuis of in een zorginstelling, hebben alle Nederlanders automatisch een verzekering: de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). De AWBZ dekt medische kosten die niet onder de zorgverzekering vallen en die door bijna niemand op te brengen zijn.

Het kabinet wil een aantal wijzigingen in de AWBZ aanbrengen. Zo wordt de [toegang tot de AWBZ voor zwakbegaafden](#) (met een IQ tussen 70 en 85) beperkt. Ook worden de voorwaarden van het [persoonsgebonden budget](#) gewijzigd.

4

RELEVANTE THEMA'S

1. Waar gaat het om in de jeugdzorg?
2. Proces Midden-Brabant: samen apart?
3. Effectieve inrichting uitvoering?
4. Hoe omgaan met risicomanagement?

1

Waar gaat het om in de jeugdzorg?

7,5%

groei in de jeugdzorg per jaar....

1

Waar gaat het om in de jeugdzorg?

12,5%

groei speciaal onderwijs...

1

Waar gaat het om in de jeugdzorg?

10-tallen

zorginstellingen....

1

Waar gaat het om in de jeugdzorg?

300.000.000

bezuinigingen....

= ca. 10% van totale som zorg voor jeugd

1

Waar gaat het om in de jeugdzorg?

Hoeveel geld gaat er om in de jeugdzorg?

Totaal landelijk budget 3 miljard

Totale bevolkingsomvang 16 miljoen

bevolkingsomvang Midden-Brabant 400.000

daarvan zit < 3% in jeugdzorg

= € 80 miljoen

1

Waar gaat het om in de jeugdzorg?

Circa **80** miljoen naar
Midden-Brabant

1

Omvang Jeugdzorg in Midden-Brabant 2011

Jeugd-GGZ		
Jeugdbescherming		
Toegang		
LVG		
geïndiceerde jeugdzorg (Kompaan en de Bocht)		

* Zorg in natura

LVG
in
2011

1

Omvang Jeugdzorg in Midden-Brabant 2011

Jeugd-GGZ	3.000 jeugd-GGZ (o.b.v. extrapolatie)	waarvan 96% ambulante
Jeugdbescherming		
Toegang		
LVG		
geïndiceerde jeugdzorg (Kompaan en de Bocht)		

* Zorg in natura

1

Omvang Jeugdzorg in Midden-Brabant 2011

Jeugd-GGZ	3.000 indicaties jeugd-GGZ (o.b.v. extrapolatie)	waarvan 96% ambulante
Jeugdbescherming	voogdij en OTS: gemiddeld 598 zaken	jeugdreclassering: 245 zaken
Toegang		
LVG		
geïndiceerde jeugdzorg (Kompaan en de Bocht)		

* Zorg in natura

1

Omvang Jeugdzorg in Midden-Brabant 2011

Jeugd-GGZ	3.000 indicaties jeugd-GGZ (o.b.v. extrapolatie)	waarvan 96% ambulante
Jeugdbescherming	voogdij en OTS: gemiddeld 598 zaken	jeugdreclassering: 245 zaken
Toegang	Casemanagement WJZ: 648 zaken	Casemanagement ZIN* ZWW: 241 zaken
LVG		
geïndiceerde jeugdzorg (Kompaan en de Bocht)		

* Zorg in natura

1 Omvang Jeugdzorg in Midden-Brabant 2011

Jeugd-GGZ	3.000 indicaties jeugd-GGZ (o.b.v. extrapolatie)	waarvan 96% ambulante
Jeugdbescherming	voogdij en OTS: gemiddeld 598 zaken	jeugdreclassering: 245 zaken
Toegang	Casemanagement WJZ: 648 zaken	Casemanagement ZIN* ZVW: 241 zaken
LVG	2011: 400 zaken (o.b.v. extrapolatie)	IQ-maatregel 2014
geïndiceerde jeugdzorg (Kompaan en de Bocht)		

* Zorg in natura

1 Omvang Jeugdzorg in Midden-Brabant 2011

Jeugd-GGZ	3.000 indicaties jeugd-GGZ (o.b.v. extrapolatie)	waarvan 96% ambulante
Jeugdbescherming	voogdij en OTS: gemiddeld 598 zaken	jeugdreclassering: 245 zaken
Toegang	Casemanagement WJZ: 648 zaken	Casemanagement ZIN* ZVW: 241 zaken
LVG	2011: 400 zaken (o.b.v. extrapolatie)	IQ-maatregel 2014
geïndiceerde jeugdzorg (Kompaan en de Bocht)	jeugdzorg 2008: 1.690 zorgaanpakken	jeugdzorg 2009: 2.100 zorgaanpakken

* Zorg in natura

Gegevens naar de stand van de rapportage op 13 juli 2011

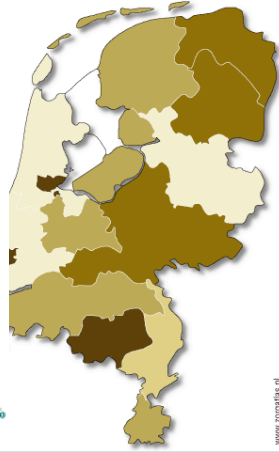
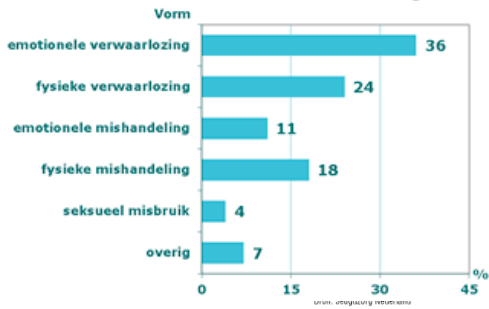
gemeente	aantal jeugdigen 1ste en 2de kwartaal 2011		aantal jeugdigen aan het einde van de periode		
	vrijwillig kader	justitieel kader	aantal geaccepteerde aanmeldingen	aantal jeugdigen met een maatregel JB	aantal jeugdigen met een maatregel JR
Dongen	28	20	20	5	
Gilze en Rijen	30	18	18	13	
Goirle	69	25	25	5	
Hilvarenbeek	22	1	1	2	
Loon op Zand	31	24	24	5	
Oisterwijk	31	19	19	5	
Tilburg	335	456	456	186	
Waalwijk	57	47	47	16	
totaal	603	610	610	237	

Aantal adviezen door AMK 2010 per AMK-werkgebied

Aantal per 1.000 inwoners
van 0 t/m 17 jaar

7,3 - 8,5
8,5 - 9,5

Percentage van totaal aantal gevallen van kindermishandeling

www.zorgplus.nl

Risicofactoren

Problemen en persoonlijkheid van de ouder	Kenmerken die het kind extra kwetsbaar maken	Leefomstandigheden
Persoonlijke problemen	Aangeboren en fysieke kenmerken	Gezinsklimaat
Nare jeugdervaringen	Leeftijd	Gezinssamenstelling
Gebrek aan pedagogisch besef	Gedrags- en ontwikkelingsproblemen	Sociaal-economische omstandigheden

1

Waar gaat het om in de jeugdzorg?

kritiek:

fragmentatie
protoprofes-
sionalisering
wachtlijsten
geen effectieve hulp

1

Probleem van de jeugdzorg

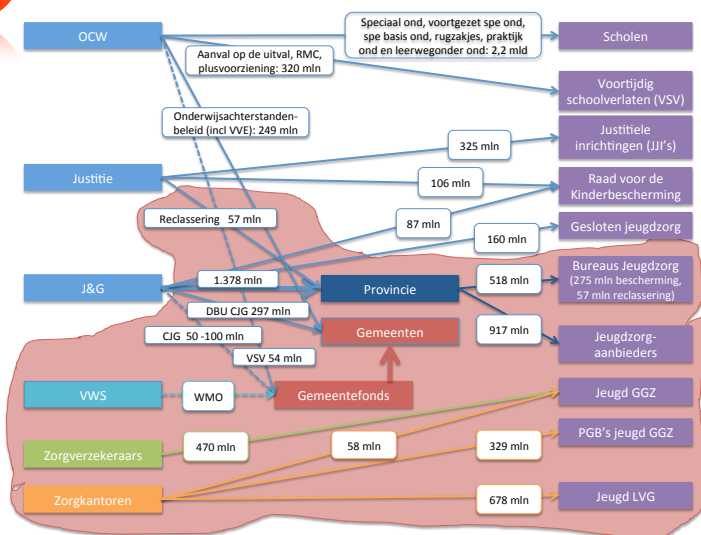
Antwoorden:**Decentralisatie****Effectieve methoden****Paradigmawisseling:**

‘van recht op zorg naar de plicht om kinderen te ondersteunen en te stimuleren bij hun ontwikkeling’

2

Proces Midden-Brabant

2

Proces Midden-Brabant

- > invoeren eigen bijdrage jeugdzorg
- > bezuinigingen passend onderwijs
- > IQ maatregel
- > Wajong
- > AWBZ begeleiding

2

Proces Midden-Brabant

Kinderen moeten **gezond** en
veilig op kunnen groeien tot
zelfstandige burgers die **actief**
deel uitmaken van de
samenleving en die zowel sociaal
als economisch
ZELFREDZAAM zijn.

2

Proces Midden-Brabant

Preventie is leidend. Experts van
het **gewone leven** in positie
brengen in onderwijs, buurt,
zorg.

2

Proces Midden-Brabant

Gemeenten zijn
verantwoordelijk dat
- wanneer nodig -
ONDERSTEUNING
beschikbaar is voor
opvoeders bij de uitvoering
van deze taak.

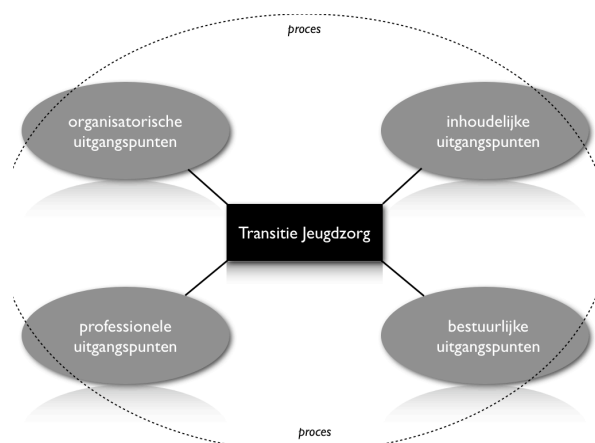
2

Proces Midden-Brabant

- > Fundament neergelegd in **transitieplan**
- > Organisatie-opzet
- > **Betrokkenheid** van gemeenten
- > Kennis ophalen en **kennis** delen
- > Zorginstellingen **nu aan zet**
- > Verbanden leggen met **onderwijs**
- > Regionale bijeenkomst voor **raadsleden**, daarna besluitvorming kaders

2

Proces Midden-Brabant

2

Inhoudelijke uitgangspunten Midden Brabant

Kinderen moeten **gezond** en **veilig** op
kunnen groeien tot **zelfstandige**
burgers die **actief** deel uitmaken van de
samenleving en die zowel sociaal als
economisch **zelfredzaam** zijn.

Ouders zijn **primair** verantwoordelijk

Opvoeden doe je **Samen !**

Buurman

leerkracht

Voetbalcoach

oma

Pedagogische Civil Society

Strubbelingen in het opgroeien en opvoeden zijn normaal

Hulp wordt geboden ....

In het gezin

Community based

Hulp is.....

Vraaggericht

Op maat

blijf positief!

Eigen kracht

Bij risico's.....

**Wordt
ingegrepen!**

2 Professionele uitgangspunten:

Hulpverlener werkt in en met het gezin

Blijft verantwoordelijk maar neemt niet over!

Onderneemt actie bij signalen.

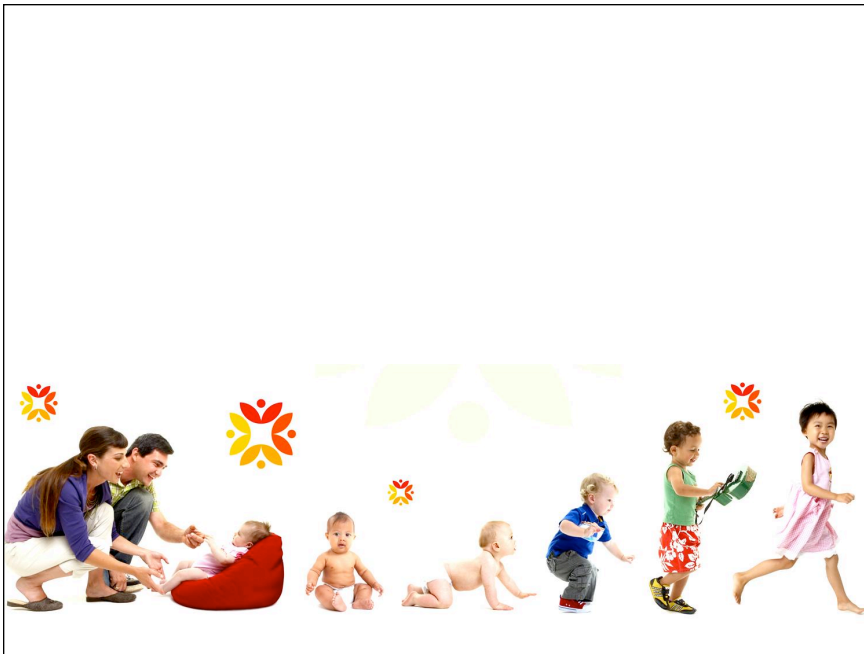

Effectief

Rekenschap

2

Proces Midden-Brabant

Voortgang

Instellingen maken plan dat past binnen uitgangspunten.

Vraagt om:

- loslaten autonomie
- over instellingsgrenzen kijken
- middelen concentreren
- regionale opzet
- outcome garantie

3

Effectieve inrichting van jeugdzorg

Hoe gaat het er uit zien?

3

Beleidsbrief november 2011

... conform de Bestuurlijke Afspraken 2011–2015 worden gemeenten verantwoordelijk voor de **provinciale jeugdzorg, de jeugdzorgPlus, jeugd-GGZ, jeugd-LVB en de jeugdbescherming en jeugdreclassering**. Voor de zorg voor bepaalde groepen jongeren, alsmede jeugdbescherming en jeugdreclassering is bovenlokale samenwerking van gemeenten noodzakelijk...

3

Positie van ouders en kinderen

Wij zullen in de opdracht aan gemeenten opnemen dat er voor de cliënt een mogelijkheid is voor **keuzevrijheid** in de zorg.

Gemeenten voorzien in een gevarieerd zorgaanbod voor hun inwoners, zodat er goed kan worden ingespeeld op de zorgvraag van ouders en kinderen. Gemeenten kunnen daarvoor zelf of samen met andere gemeenten, eventueel via de lokale jeugdzorgpartner, regelen dat de zorg van **landelijke zorgaanbieders** geleverd kan worden.

Ook kunnen gemeenten ervoor kiezen om een pgb te verstrekken.

Wanneer ouders niet in staat zijn hun rol als opvoeder goed te kunnen vervullen, dan **moet de staat ingrijpen** en hiertoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen treffen. Hierbij moet gedacht worden aan normen ten aanzien van de veiligheid, gezondheid, het aantal personeelsleden en hun geschiktheid alsmede het toezicht.

3

Ruimte voor professionals

Voor een aantal situaties is het noodzakelijk om **waarborgen** voor de cliënt **wettelijk** vast te leggen. Dit geldt in elk geval in **situaties waarbij een rechterlijke uitspraak** ingrijpt in het leven van de cliënt en waar ouders niet in staat zijn hun rol als opvoeder goed te kunnen vervullen. Deze waarborgen voor de cliënt kunnen o.a. worden gegarandeerd door eisen aan de zorgaanbieders te stellen.

In overleg met de VNG wordt bezien hoe het toezicht op de uitvoering van het jeugdbeleid verder wordt vormgegeven.

Er moet ruimte zijn voor **professionele autonomie** en de **administratieve lasten** moeten minimaal zijn.

3

Centrum Jeugd en Gezin

... elke gemeente moet een **herkenbare en laagdrempelige plek** hebben van waaruit preventieve gezondheidszorg, opvoedondersteuning en hulp aan jeugdigen, gezinnen en medeopvoeders integraal wordt aangeboden. Ook wordt in de wet opgenomen dat de geboden hulp en ondersteuning aan een jeugdige afgestemd wordt met de ondersteuning op school en dat er op deze plek een bepaalde deskundigheid aanwezig behoort te zijn.

Wij zullen **niet wettelijk** voorschrijven hoe elke gemeente een CJG moet **vormgeven**.

3

Welke organisaties?

- Jeugdzorg
- Kompaan en de Bocht
- GGD HvB
- Amarant/OCB
- GGZ Breburg
- Herlaarhof
- MEE
- Twern
- IMW
- Juvans
- Koraalgroep
- Zorg- en Veiligheidshuis
- Jeugd- en jongerenwerk
- ...

3

Op bureaucratie-arme wijze verantwoord?

risicoaversie:
steeds **meer**
regels,
protocollen
en papier

3 Op bureaucratie-arme wijze verantwoordden?

Outcome controle:
verantwoordelijkheid
nemen voor de
uitkomst.

Maar ook:
hoe de
maatschap-
pelijke vraag
bepalen?

3 Effectieve inrichting

Sturingsmechanismen

1. Heldere opdracht
2. Commitment over waarden en doelstellingen
3. Regelgeving
4. Toezicht
5. Verantwoording
6. Sancties
7. Concurrentie

4 Hoe omgaan met risicomanagement?

omgaan met risico

risicoreductie door 80/20 regel toe te passen. Zorg voor adequate oplossingen voor de top 10 aan problemen en zorg voor de rest van de problemen dat je flexibel bent.

4

Hoe omgaan met risicomanagement?

dat betekent voor de professional:

- meer ruimte en flexibiliteit
- meer verantwoordelijkheid
- inzet op preventie
- vroeg signaleren en waar nodig direct doorverwijzen
- **MEER LEF**

4

**SAVANNAH'S
ZULLEN ER ALTIJD
ZIJN EN BLIJVEN**

HOE GA JE DAAR ALS BESTUURDER MEE OM?

- Hoe breng je de paradigmawisseling tot stand?
- Betrokkenheid regiogemeenten vasthouden?
- Hoe kun je de jeugdzorg effectief inrichten?
- Hoe ga je om met onontkoombare risico's?

- wat moet de transitie opleveren voor burgers?
- wat is de veranderende rol van gemeenten?
- waar word je enthousiast van, wat zijn je zorgen, welke vragen heb je??